

मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे वनवृत्त, ठाणे यांचे कार्यालय
मायक्रो वेव्ह टॉवर, बारा बंगला एरिया, कोपरी कॉलनी ठाणे पूर्व, पिन- 400 603
दुरध्वनी क्रमांक - 022-25329642 / 25329865
Email: ccftthane@mahaforest.gov.in / ccftthane@gmail.com

Desk-10/FCA/A-20/CR-80/24-25/ 57 /2025-26

Dated: 08/07/2025

Letter

To,

**The Addl. Principal Chief Conservator of Forests,
and Nodal Officer,
Maharashtra State,
Nagpur - 440 001.**

Subject- Diversion of 243.74 ha (Shahapur division 181.45 ha. and West Nashik division 62.29 ha.) Forest land for Bhavali Pumped Storage Project (1500 MW) village Kothale & Kalbhode in Tal-shahapur Dist-Thane & village Jamunde, Tal-Igatpuri, Dist- Nashik in the State of Maharashtra.

- Ref- 1. Government of Maharashtra, Mantralaya Mumbai letter no.FLD-3623/
C.R.No.187/F-10, dt.04.06.2025
2. Your office letter no.Desk-17/Nodal/FCA-S1/PID-153240/25-26/543,
dated 05.06.2025 and 578, dt. 11.06.2025.
3. Deputy Conservator of Forests, Shahapur letter no.Desk-6(2)/28/Tree/388,
dt. 02.07.2025

Government of Maharashtra and your office has raised 8 queries vide Reference No.1 & 2. Accordingly, Deputy Conservator of Forests, Shahapur has submitted the compliance vide Reference No.3. This office agrees with the same.

2.00 Three sets of queries compliance reports are attached herewith for information and further necessary action.

Encl- As above 3 sets.

(N.R.Praveen)

Chief Conservator of Forests (T.), Thane

Copy to the Chief Conservator of Forests (T.), Nashik for information and necessary action.

Copy to the Deputy Conservator of Forests, Shahapur and West Nashik for information and necessary action.

Copy to Authorized signatory, JSW Energy PSP Two Limited at JSW centre, Bandra Kurla Complex, Bandra (East) Mumbai-400 051 for information and necessary action.

D:\1)Desk-10\2.Shahapur division\243.74 ha. Bhavali Pumped Storage Project.docx

मुख्य वनसंरक्षण (प्रा.) ठाणे, वनवृत्त ठाणे यांचे कार्यालय कक्ष क्रमांक: 105 03 JUL 2025 अधिक क्रमांक: महाराष्ट्र शासन प्रशासकीय अधिकारी मुख्य वनसंरक्षण व वन विभाग		
दुरध्वनी क्रमांक : 02527/272096 फॅक्स क्रमांक : 02527/272096 ईमेल : dcfshahapur@gmail.com, dycfshahapur@mahaforest.gov.in	उप वनसंरक्षक, शहापूर वनविभाग, शहापूर यांचे कार्यालय शहापूर-आसनगांव रोड, जूना आचारोड, आसनगांव, मु.पो.ता. शहापूर, जि. ठाणे 421 601	

क्रमांक - कक्ष-6(2)/28/वृक्ष/ 388

/2025-26

दिनांक 27 / 2025

प्रति,

मुख्य वनसंरक्षक (प्रा),
ठाणे

विषय:- वनजमिन ठाणे व नाशिक

मे. जेएसडब्ल्यू एनर्जी पीएससी लि. मुंबई यांना भावली पंप स्टोरेज प्रोजेक्टचे बांधकाम करण्यासाठी ठाणे व नाशिक जिल्ह्यातील 243.74 हे. वनजमिन वळतीकरणाबाबत.

- संदर्भ:-
1. महसूल व वनविभाग, मंत्रालय मुंबई यांचेकडील पत्र क्रमांक एफएलडी-3623/प्र.क्र.187/फ-10, दिनांक 4/6/2025
 2. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य नागपूर यांचेकडील पत्र क्रमांक कक्ष-17/नोडल/एफसीए-S-1/पीआयडी-153240/25-26/543, दिनांक 5/6/2025
 3. आपले कार्यालयाकडील पत्र क्रमांक कक्ष-10/वसं/अ-20/कावि-80/24-25/86, दिनांक 10/6/2025
 4. या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक कक्ष-6(3)/20/जमीन/911, दिनांक 24/6/2025
 5. जेएसडब्ल्यू पीएस टू लि. यांचेकडील पत्र क्रमांक JSW/PSP-Bhavali/Site/25-26027, दिनांक 24/6/2025

विषयांकित प्रकरणी आपण 1500 MW भावली पंप स्टोरेज प्रोजेक्ट (PSP) करिता आवश्यक असलेल्या ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर वनविभागाचे कार्यक्षेत्रातील मौजे कळभोंडे व मौजे कोथळे, ता. शहापूर येथील एकुण 181.45 हे.आर व नाशिक जिल्ह्यातील नाशिक पश्चिम वनविभागाचे कार्यक्षेत्रातील मौजे जामुंडे, ता. इगतपूरी येथील एकुण 94.3 पैकी 62.29 हे.आर. असे एकूण एकंदर 275.75 पैकी 243.74 हे.आर वनजमिनीचे वळतीकरणास केंद्र शासनाची मंजूरी मिळणेकामी वन (संवर्धन) अधिनियम, 1980 चे कलम 2 अंतर्गत प्रकल्प यंत्रणेने सुधारीत प्रस्ताव ऑनलाईन www.forestclearance.in वर सादर केलेला असून सदर प्रस्तावाचा सांकेतांक क्रमांक FP/MH/HYD/153240/2022 असा आहे. सदर प्रस्तावाची हार्ड कॉपी विहित मार्गाने शासनाकडे सादर करण्यांत आलेली आहे.

तथापी महसूल व वनविभाग, मंत्रालय मुंबई यांनी सदर प्रस्तावांसंदर्भात संदर्भ क्रमांक 1 अन्वये त्रुटी उपस्थित केलेल्या आहेत. सदर त्रुटीचा पूर्तता अहवाल सादर करणेकामी आपले कार्यालयाकडून संदर्भ क्रमांक 3 अन्वये या कार्यालयास सूचित केलेले आहे. त्या अनुषंगाने सदर त्रुटीचा पूर्तता अहवाल सादर करणेकामी प्रकल्प यंत्रणेस या कार्यालयाचे संदर्भ क्रमांक 4 अन्वये सूचित करण्यांत आलेले होते.

प्रकरणी प्रकल्प यंत्रणेने खालीलप्रमाणे त्रुटीचा पूर्तता अहवाल संदर्भ क्रमांक 5 अन्वये या कार्यालयास सादर केलेला आहे.

अ.क्र.	त्रुटी	पूर्तता
1	वळतीकरणासाठी प्रस्तावित केलेल्या मौजे-कोथळे येथील गट क्र. २३ व मौजे-जामुंडे, ता. इगतपूरी, जि. नाशिक येथील गट क्र. ४२, च्या इतर अधिकार	सदर मुद्दयाचे अनुषंगाने प्रकल्प यंत्रणेने अहवाल सादर केला आहे की, महसूल विभागाच्या नोंदीनुसार, ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर येथील कोथळे

	अभिलेखावर खाजगी व्यक्तींची नावे दिसून येतात. तसेच वळतीकरणासाठी प्रस्तावित केलेले मौजे-काळभोंडे येथील क्षेत्र हे खाजगी वन आहे. त्यानुषंगाने सदर जमिनीच्या खाजगी हक्कधारकांचे ना-हरकत प्रमाणपत्र तसेच प्रकल्प यंत्रणा खाजगी हक्कधारकांना नियमानुसार नुकसान भरपाई देतील, याबाबतचे हमीपत्र सादर करावे.	गावात असलेले सर्व्हे क्रमांक २३ हे पूर्णपणे राखीव वन म्हणून घोषित केले आहे, ज्यामध्ये कोणतीही खाजगी मालकी नाही. जरी व्यक्तींची नावे "इतर हक्क" अंतर्गत येत असली तरी, ही क्षेत्रे वन हक्क कायदा (FRA), २००६ च्या कक्षेत येतात. प्रकल्प यंत्रणेने ०३.०३.२०२५ रोजी ठाणे जिल्हाधिकाऱ्यांच्या कार्यालयाकडून FRA प्रमाणपत्र मिळवले आहे आणि ते प्रस्तावात जोडले आहे. त्यांनी एक हमीपत्र सादर केले आहे की FRA कायदा, २००६ अंतर्गत बाधित व्यक्तींना प्रचलित सरकारी नियमानुसार भरपाई दिली जाईल अशा स्वरूपाचे हमीपत्र प्रकल्प यंत्रणेने सोबत जोडलेले आहे. परिशिष्ट-१ ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर तालुक्यातील काळभोंडे गावातील ७/१२ जमीन उताऱ्यांमध्ये खाजगी वनजमिनीचे वर्गीकरण नोंदवले आहे. सध्या, प्रकल्प यंत्रणा खाजगी जमीन मालकीच्या बाबींवर काम करत आहेत; तथापि, प्रकल्प यंत्रणेने एक हमीपत्र सादर केले आहे सदर हमीपत्रामध्ये खाजगी वनजमिन मालकांची संमती सुरक्षित केली जाईल आणि त्यांना सरकारी नियमानुसार मोंबदला दिला जाईल. परिशिष्ट-१
2	वळतीकरणासाठी प्रस्तावित केलेल्या मौजे-काळभोंडे येथील सर्व्हे नं. ७३/२ व ७२/१ या क्षेत्राचे अधिकार अभिलेख सादर करावेत.	प्रकल्प यंत्रणेने काळभोंडे गावातील भूखंड वळविण्यासाठी प्रस्तावित केलेल्या सर्व्हे क्रमांक ७३/२ आणि ७२/१ चे 7/12 उतारे सोबत सादर केलेले आहेत. परिशिष्ट-2
3	पर्यायी वनीकरणाकरीता प्रस्तावित केलेल्या वनेतर जमिनीवर ०.४ पेक्षा अधिक वृक्षघनता असल्याने, केंद्र शासनाच्या दिनांक २९.१२.२०२३ रोजीच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार सदर क्षेत्रासाठी वृक्ष सुधारणा कार्यक्रम (Crop Improvement Programme) प्रस्तावित केला आहे. तथापि, वन (संरक्षण व संवर्धन) नियम, २०२३ मधील नियम १४ (५)(c) व मार्गदर्शक सूचनांमधील भाग-२ मधील परि. क्र. २.२ (ग) व २.४ नुसार पर्यायी वनीकरणासाठी ०.४ व त्यापेक्षा वृक्षांची घनता असलेले, कमीत कमी ५ वर्षांपूर्वीचे वनीकरण झालेले कमीत कमी १० हेक्टर वनेतर जमिन Accredited Compensatory Afforestation म्हणून स्विकारण्यासाठी परवानगी देण्यात आलेली आहे. त्यानुसार पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावित केलेल्या उक्त जमिनी Accredited Compensatory Afforestation म्हणून सुयोग्य असल्याबाबत उपवनसंरक्षक यांचे प्रमाणपत्र सादर करावे.	सदर मुद्द्यांचे अनुषंगाने नमूद करण्यांत येते की, विभागीय वन अधिकारी, चिपळूण यांचेकडील दिनांक 18/6/2025 रोजीचे पत्रान्वये अवर सचिव, महसूल व वने, मंत्रालय मुंबई यांचेकडे अहवाल सादर केलेला असून, सदर अहवालात नमूद केले आहे की, प्रकल्प यंत्रणेने पर्यायी वनीकरणासाठी मौजे चोरवणे येथील क्षेत्र 245.735 हे.आर. क्षेत्रावर नैसर्गिक पुनरुत्पादन (Natural Regeneration) पध्दतीचे 0.4 वृक्षघनतेचे दाट झाडोरा असल्याचे क्षेत्राचे स्थळपाहणीवरून निदर्शनास आलेले आहे. तेथे कोणत्याही प्रकारचे वृक्षलागवड कृत्रिम पध्दतीने करणेत आलेली नाही. तरी उक्त जमिनीस Accredited Compensatory Afforestation चे प्रमाणपत्र देणे उचित ठरणार नाही असे त्यांचे मत आहे. सदर पत्राची एक प्रत या कार्यालयास पृष्ठांकीत केलेली आहे. सदर पत्राची छायांकीत प्रत यासोबत सादर करण्यांत येत आहे. परिशिष्ट-3

4	पर्यायी वनीकरणाकरीता मौजे चोरवणे, ता. खेड, जि. रत्नागिरी जिल्हातील सर्व्हे नं. ७१, ७२, ७३, ७४, ७५, ९१, ९२, ९३, ९४, ९५, ९६, ९७, ९८, १०१, १०२, १०३, १०४, ११३ व ११४ मधील २४७.७३५ हे. वनेतर जमिन प्रस्तावीत करण्यात आलेली आहे. तथापि, प्रस्तावासोबत सादर केलेल्या ७/१२ उतान्यावरून सदर जमिन खाजगी जमीन धारकांच्या नावे असून, सदर जमिन प्रकल्प यंत्रणेस हस्तांतरण करण्याच्या अनुषंगाने कोणतेही कागदपत्रे सादर केलेली नाहीत. केंद्र शासनास शिफारस करण्यापूर्वी सदर पर्यायी वनीकरणाच्या जमीनी प्रकल्प यंत्रणेच्या नावे अथवा जमीन धारक व प्रकल्प यंत्रणा यांच्यामध्ये झालेला नोंदणीकृत करारनामा सादर करावा.	जमिनीच्या नोंदीनुसार (७/१२ उतारे), प्रस्तावित जमीन खाजगी मालकीची आहे. भरपाई वनीकरणासाठी जमीन संपादनाची प्रक्रिया सध्या सुरु आहे. प्रकल्प यंत्रणा नमूद करते की प्रस्तावित क्षेत्राच्या अंदाजे १८५ एकरसाठी विक्रीसाठी पूर्व-करार अंमलात आणला गेला आहे आणि नोंदणीकृत आहे, तर उर्वरित क्षेत्राचे संपादन प्रगतीपथावर आहे. त्यानुसार, प्रकल्प यंत्रणेने हमीपत्र सादर केलेले असून, तत्त्वतः मंजूरी मिळाल्यानंतर पर्यायी वनीकरणासाठी उपलब्ध करून देण्यांत आलेली जमीन वनविभागाचे नावे करण्याची कार्यवाही करणार असल्याबाबत नमूद केलेले आहे. परिशिष्ट -4
5	पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावित असलेल्या मौजे चोरवणे येथील सर्व्हे नं. ९१/२ च्या भोगवटादार सदरी "महाराष्ट्र शासन" आणि सर्व्हे नं. ९३/८ भोगवटादार सदरी "खराबा सरकारी" अशी नोंद आहे. सदर जमिन शासकीय जमिनी असल्याने जिल्हाधिकारी यांच्यामार्फत प्रकल्प यंत्रणेस जमीन हस्तांतरित केली असल्याबाबतचे कोणतेही कागदपत्रे सादर केलेली नाही. सदरची कागदपत्रे सादर करावीत.	प्रकल्प यंत्रणेने त्यांचे अहवालात नमूद केले आहे की, मौजे चोरवणे येथील सर्व्हे नं. ९१/२ व ९३/८ चे क्षेत्र पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावित करण्यांत आलेले नाही. सदरचे ७/१२ जमिनमालकाचे कागदपत्राचे संचिकेमध्ये असल्याने अनावधानाने प्रस्तावात जोडलेले आहेत. सदर कागदपत्र प्रस्तावातून वगळ्यात येतील अशा स्वरूपाचे हमीपत्र यासोबत सादर केलेले आहे. परिशिष्ट-५
6	पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावित असलेल्या मौजे चोरवणे येथील सर्व्हे नं. ९५/३, ९५/५, ९५/२०, ९६/१२, ९७-३, ९८/८, १०१/१४, १०१/१५, १०१/३०, ११३/१६ च्या इतर अधिकारामध्ये "मा. न्यायालयाच्या अथवा सी.बी.आय. यांचे मान्यतेशिवाय हस्तांतर होणार नाही" असे नमूद आहे. सदर क्षेत्र पर्यायी वनीकरणासाठी स्विकारणे कायदेशीर दृष्ट्या संयुक्तीक नाही. याबाबत आपले स्वयंस्पष्ट अभिप्राय सादर करावेत.	प्रकल्प यंत्रणेने त्यांचे अहवालात नमूद केले आहे की, मौजे चोरवणे येथील सर्व्हे नं. ९५/३, ९५/५, ९५/२०, ९६/१२, ९७-३, ९८/८, १०१/१४, १०१/१५, १०१/३०, ११३/१६ चे क्षेत्र पर्यायी वनीकरणासाठी प्रस्तावित करण्यांत आलेले नाही. सदरचे ७/१२ जमिनमालकाचे कागदपत्राचे संचिकेमध्ये असल्याने अनावधानाने प्रस्तावात जोडलेले आहेत. सदर कागदपत्र प्रस्तावातून वगळ्यात येतील अशा स्वरूपाचे हमीपत्र यासोबत सादर केलेले आहे. परिशिष्ट-6
7	केंद्रस्थ अधिकारी यांनी प्रस्तावामध्ये शहापूर वन विभागामध्ये ५७, ६४६ इतक्या वृक्षांची तोड होणार असल्याचे नमूद केले आहे. तर, मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) ठाणे यांनी स्थळपाहणी अहवालामध्ये ६१५५४ एवढ्या वृक्षांची तोड होणार असल्याचे नमूद केले आहे. तसेच नाशिक वन विभागामध्ये केंद्रस्थ अधिकारी व उपवनसंरक्षक, पश्चिम नाशिक यांनी ६२३५ इतक्या वृक्षांची तोड होणार असल्याचे नमूद केले आहे. परंतु ऑनलाईन पार्ट-२ मध्ये नाशिक विभागामध्ये ६४०४ वृक्ष असल्याचे नमूद केले	सदर मुद्दयाचे अनुषंगाने प्रकल्प यंत्रणेने नमूद केले आहे की, त्यांनी उपवनसंरक्षक नाशिक पश्चिम यांचेशी संपर्क साधून फॉर्म अ- (भाग-२) मध्ये तोड करावयाचे वृक्षांची संख्या अदयावत केली असलेबाबत खुलासा सादर केलेला आहे. परिशिष्ट-7 तसेच मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.), ठाणे हे सुधारीत आकडेवारी (प्रत्येक विभागात तोडल्या जाणा-या) झाडांची संख्येबाबतचा तपशिल अपर

	आहे. प्रकल्पामध्ये नेमकी किती वृक्षतोड होणार आहे, याची खातरजमा करून, त्यानुसार सुधारित कागदपत्रे सादर करावीत.	प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (केंद्रस्थ अधिकारी), नागपूर यांना लवकरात लवकर सादर करणार असलेबाबत प्रकल्प यंत्रणेने त्यांचे अहवालात नमूद केलेले आहे.
8	प्रकल्पाचा योग्य व प्रमाणित ले-आऊट प्लॅन सादर करावा.	प्रकल्प यंत्रणेने यासोबत सदरचा ले-आऊट प्लॅन सादर केलेला आहे. परिशिष्ट-८

सदरचा पूर्तता अहवाल 4 प्रतीत आपले कार्यालयाकडे सादर करण्यांत येत असून, प्रकरणी उचित कार्यवाही होणेस विनंती.

(दीपेश मल्होत्रा)

उप वनसंरक्षक

शहापूर वनविभाग, शहापूर

प्रतिलिपी : मे. जेएसडब्ल्यू एनर्जी पीएसपी टु लि., जेएसडब्ल्यू सेंटर, बांद्रा कुर्ला कॉम्प्लेक्स, बांद्रा (पूर्व) मुंबई - 400 051 यांना माहिती तथा उचित कार्यवाहीसाठी सन्नेह अग्रेषित.